

Onderzoeksverantwoording Great Green Investment Investigation #3

Onderzoek naar 'duurzame' fondsen, 30-04-2024

Om misleiding en *greenwashing* tegen te gaan, komt de Europese financiële toezichthouder European Securities and Markets Authority (ESMA) dit jaar met [regels](#) voor investeringsfondsen die milieugerelateerde termen als 'duurzaamheid' of 'klimaat' in hun fondsnaam hebben. Het volledige beleid is [hier](#) te vinden, maar voor dit onderzoek is relevant dat deze fondsen dezelfde uitsluitingscriteria als die van de Paris Aligned Benchmark (PAB) moeten gebruiken. In de praktijk betekent dit dat een 'duurzaam' fonds niet mag investeren in bedrijven die meer dan respectievelijk 1%, 10% en 50% van hun omzet uit kolen, olie en gas halen.

Investico en Follow the Money wilden achterhalen hoeveel van deze 'duurzame' fondsen momenteel nog wel in fossiel investeren. Dit is het derde onderzoek van het journalistieke samenwerkingsverband The Great Green Investment Investigation. Deze samenwerking werd opgezet door Investico en Follow the Money, en aan dit meest recente verhaal werkten mee: *Le Monde*, *Handelsblatt*, *El País*, *De Tijd*, *Børsen*, *Der Standard*, *Luxembourg Times* en *IRPImedia*.

Beleggingsportfolio's verzamelen

We verkregen de beleggingsportfolio's met behulp van de software van het financieel databedrijf Morningstar (om precies te zijn met hun Morningstar Direct portal). Fondsen kwamen in aanmerking als zij een milieugerelateerd woord in hun naam hebben. We zijn daarbij uitgegaan van 'sustainability', 'green', 'ESG', 'climate', 'net zero', 'clean energy' en 'environment', aangevuld met de Duitse, Spaanse, Franse, Nederlandse en Deense vertalingen van die woorden.

Om binnen onze scope te vallen moeten fondsen beschikbaar zijn in een EU-land of Zwitserland. In navolging van de ESMA-regels lieten we fondsen met 'transition' of 'transitie' in de naam buiten beschouwing. Uiteindelijk verkregen we de portfolio's van 1277 Europese investeringsfondsen, met daarin in totaal ruim 298 duizend beleggingen, ter waarde van 525 miljard euro. De portfolio's werden verkregen tussen 19 januari en 7 maart 2024; portfolio's

van ouder dan 31 juli 2023 sloten we uit. Niet alle fondsen geven hun complete portfolio door aan Morningstar: van 94 fondsen konden we alleen de tien grootste beleggingen analyseren.

De analyse vond plaats via een Python script, gedraaid op een Jupyter Notebook op Google Colaboratory.

Fossiele investeringen

Om te bepalen welke bedrijven meer dan de genoemde omzetpercentages uit kolen, olie en gas halen, maakten we gebruik van de uitsluitingslijsten die jaarlijks worden samengesteld door de Duitse ngo Urgewald. Specifiek gaat het daarbij om de [Global Coal Exit List](#) (GCEL) en de [Global Oil and Gas Exit List](#) (GOGEL). We gebruikten zowel de upstream als de midstream lijst van de GOGEL. Zie de Urgewald-website voor hun volledige methodologie.

De uitsluitingslijsten bevatten informatie over de 'fossil share of revenue' (of 'coal share of revenue' in het geval van de GCEL). Als die waarde hoger is dan 1% in het geval van de GCEL, of 50% in het geval van de GOGEL, merkten we de belegging als 'grijs' aan.

De match tussen de beleggingsportfolio's en de bedrijven (en obligaties) op de Urgewald-lijsten maakten we waar mogelijk met het ISIN-nummer, een financieel identificatienummer voor verschillende effecten. Omdat de Amerikaanse beleggingen door Morningstar niet met ISIN geleverd werden, keken we voor de relevante GCIS-sectoren (Integrated Oil & Gas, Oil Refining etc.) handmatig of deze bedrijven op de uitsluitingslijsten voorkwamen.

Resultaten

551 van de 1277 geanalyseerde fondsen bevatten fossiele investeringen. Bijna 7 miljard als 'duurzaam' aangemerkte euro's stroomt zo naar de fossiele sector. Als de nieuwe ESMA-regels van kracht worden, dan zijn deze fondsen dus in overtreding. Van de 216 in Nederland beschikbare fondsen bevatten er 117 fossiele investeringen, voor in totaal ruim 1,6 miljard euro.

De meest voorkomende fossiele investeringen zijn het Franse TotalEnergies, het Amerikaanse gasbedrijf NextEra, Shell, het Duitse energiebedrijf RWE en het Amerikaanse spoorbedrijf CSX, dat gespecialiseerd is in het vervoeren van kolen.